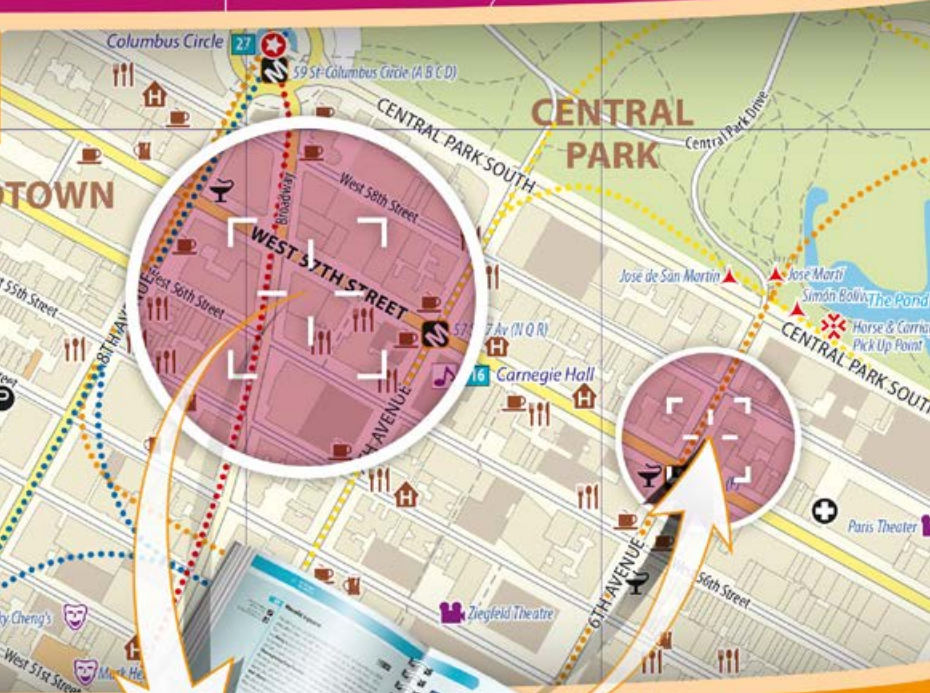

przewodnik-celownik
trafaj bezbłądnie

Nowy Jork

atlas miasta
w środku!

ERGO
HESTIA

 Bezdroża

Ubezpieczenie
w podróży

Autorki przewodnika: Marta Kustek, Danuta Świątek

Redaktor prowadzący: Maciej Żemojtel

Redakcja: Kamil Jurewicz, Gabriela Turzańska, Maciej Żemojtel

Korekta: Barbara Kaszubowska

Zdjęcie na okładce: © vlad_g | Fotolia.com

Opracowanie kartograficzne: DAKA – Studio Graficzne

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

© OpenStreetMap contributors; www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Koncepcja graficzna serii: Panczakiewicz Art Design | Paweł Panczakiewicz

Projekt okładki i strony tytułowej: MAZAKI STUDIO | Konrad Rządowski

Opieka techniczna: Katarzyna Leja

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji. Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autorki oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autorki oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?benjc1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-0132-0

Copyright © Helion, 2015

• **Kup książkę**

• **Poleć książkę**

• **Oceń książkę**

• **Księgarnia internetowa**

• **Lubię to!**

Nasza społeczność

Nowy Jork

 Bezdroża

Kup książkę

Poleć książkę

5

11

12

13

1

D

E

F

Hudson River

HENRY HUDSON PARKWAY

MORNINGSIDE HEIGHTS

MANHATTAN VALLEY

UPPER WEST SIDE

13

1

13

12

11

87 Riverside Drive

Annunciation Greek Orthodox Church

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

P

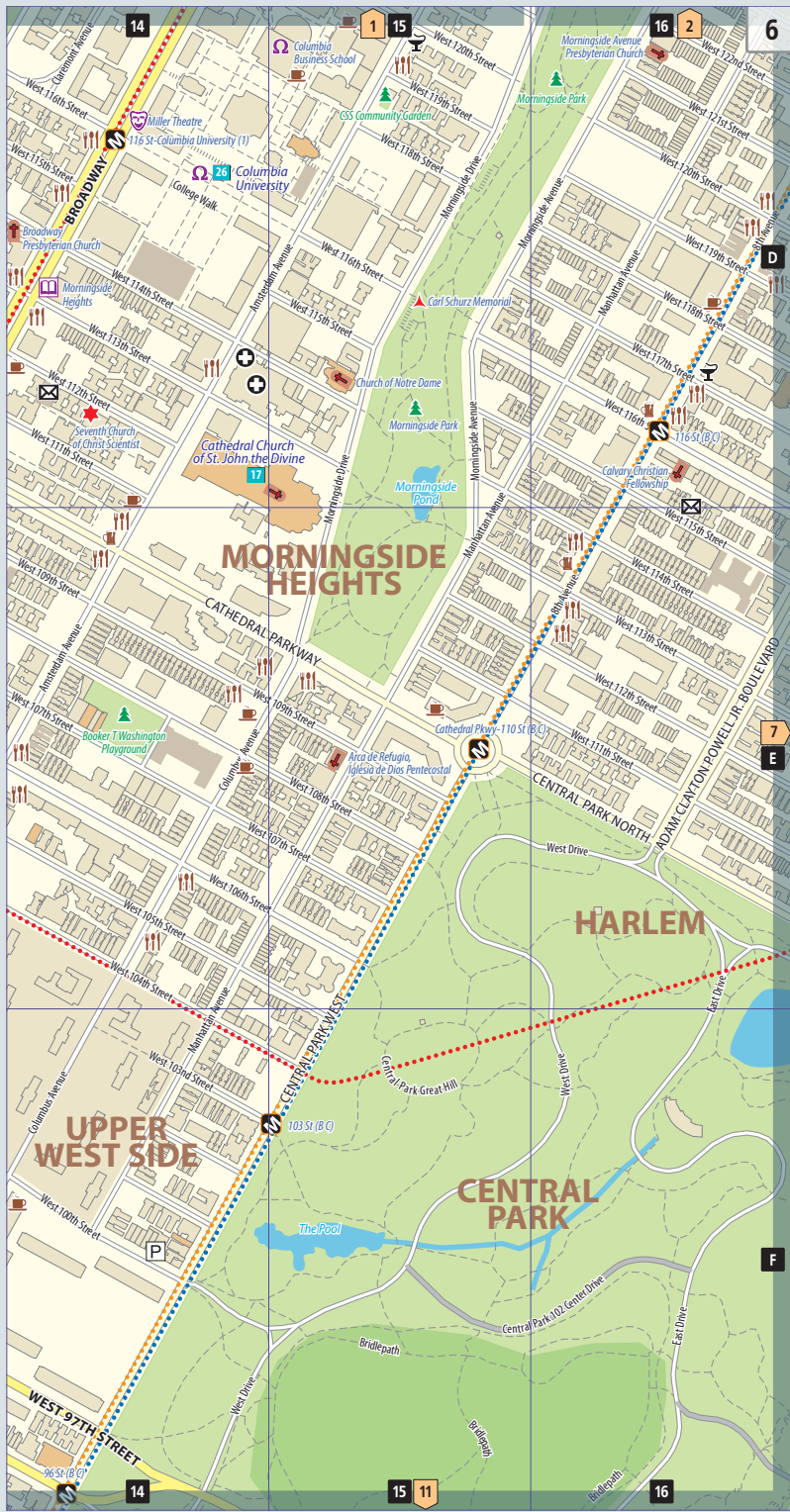
P

P

P

P

P

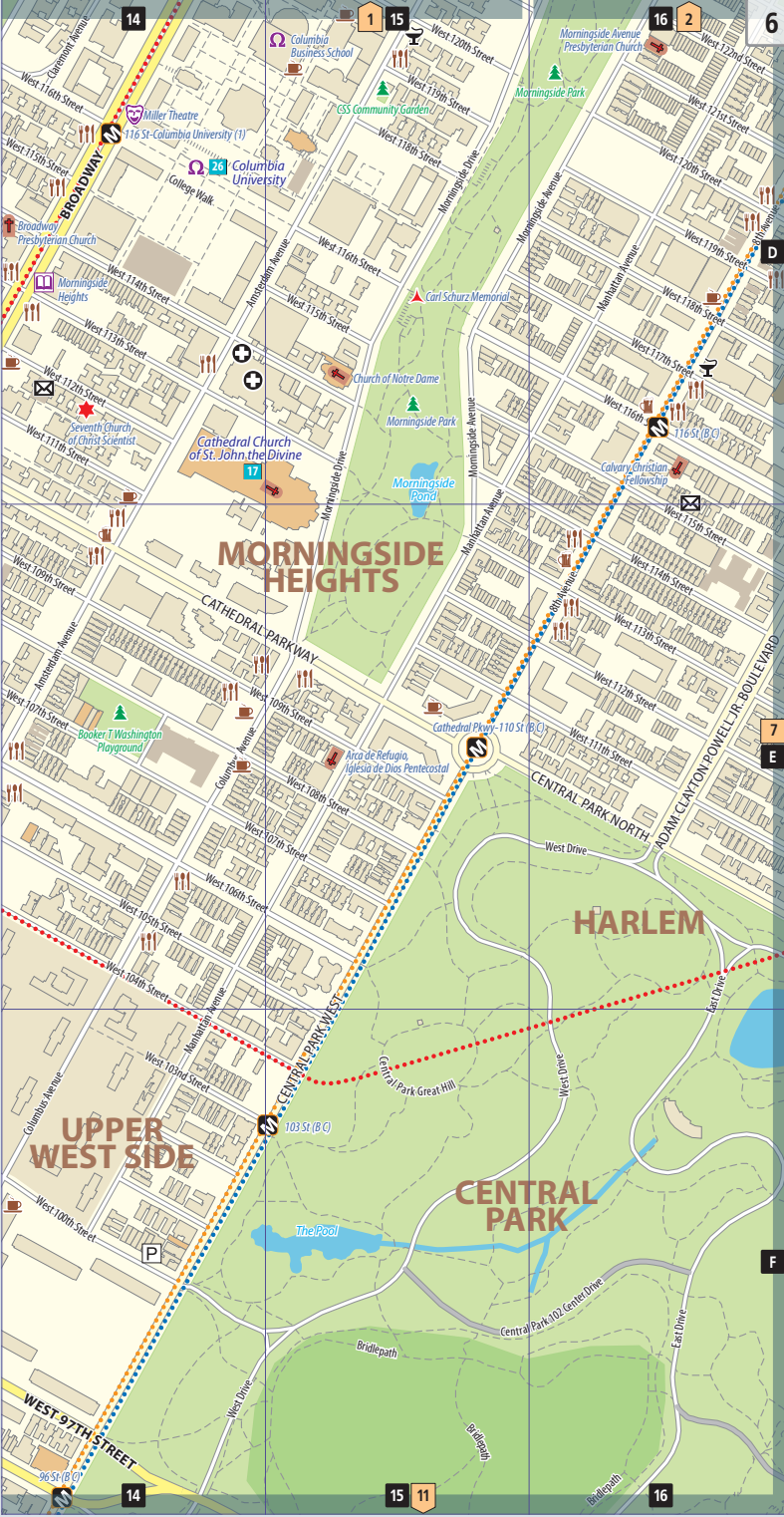

MORNINGSIDE HEIGHTS

HARLEM

UPPER WEST SIDE

CENTRAL PARK

Manhattan

Większość turystów kojarzy Nowy Jork przede wszystkim z Manhattanem, który jest najmniejszym, ale przy tym najbogatszym i najgęściej zaludnionym okręgiem miasta. Zamieszkuje go ponad 1,6 mln osób. To wyspa o długości 21,6 km i szerokości 3,7 km (w najszerszym miejscu). Jej powierzchnia wynosi ok. 58,8 km². W skład dzielnicy wchodzi też kilka małych wysp, m.in.: Randalls Island, Wards Island i Roosevelt Island na rzece East River oraz Governors Island i Liberty Island w zatoce.

Manhattan umownie dzieli się na trzy części: Downtown (Dolny Manhattan), Midtown (Środkowy) i Upper (Górny) z 5th Ave. stanowiącą granicę pomiędzy częścią wschodnią (East Side) a zachodnią (West Side).

Tu mieszczą się najwspanialsze galerie, muzea i teatry, a także przedstawicielstwa setek firm i banków. Na Time Square mieszkańcy miasta i turyści witają Nowy Rok. Na Wall Street, gdzie znajduje się New York Stock Exchange (Nowojorska Giełda Papierów Wartościowych), podejmowane są decyzje wpływające na finanse całego świata. Na Manhattanie ulokowano też siedzibę ONZ.

Kup książkę

© Suroqsan Denis | Shutterstock.com

Poleć książkę

Manhattan poprzez ciągle zmiany, nowe budowle i projekty nieustannie zadziwia – nie tylko przyjezdnych, ale i samych mieszkańców. W ciągu 10 lat wiele się zmieniło: miejskie śmieci nareszcie są w koszach, a nie na ulicach, wiele starych budynków zamieniono w piękne kamienice, a mieszkańcy odżywiają się bardziej świadomie (co można wywnioskować z rosnącej liczby sklepów ze zdrową żywnością).

Według United States Census – spisu ludności Stanów Zjednoczonych – od poniedziałku do piątku liczba ludzi na Manhattanie wzrasta średnio o 800 tys. turystów i prawie 220 tys. zatrudnionych na wyspie, dając ogólną liczbę ok. 2,7 mln. W soboty i niedziele na Manhattanie jest ponad 1,6 mln ludzi. Liczba ta może sięgnąć 5 mln w okresie np. Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku, a także Święta Dziękczynienia. Weekendy są więc najlepszą porą na w miarę komfortowe zwiedzanie tej części Nowego Jorku.

Wycieczkę warto dobrze zaplanować, by nie poczuć się przytłoczonym przez ogrom budynków, muzeów i innych atrakcji. Najlepiej zacząć od południowej, czyli najstarszej części wyspy, i zmierzać na północ zgodnie z kierunkiem, w którym rosło miasto, co pozwoli docenić i zrozumieć jego rozwój. Warto też dobrze przemyśleć swoje priorytety – nawet na pobieżne zwiedzanie Manhattanu trzeba przeznaczyć kilka dni.

Kup książkę

Poleć książkę

24 Circle Line Sightseeing Cruises

(rejsy statkami wycieczkowymi)

West 42nd St., Pier 83

A, C, E, 1, 2, 3, 7, S, H, Q, R
do Times Square/42nd St.

w sezonie letnim statki
odpływają o 11.00,
13.00, 15.00

rejsy 1 h: N 29 USD, seniorzy
26 USD, dzieci 20 USD; rejsy
1,5 h: N 35 USD, seniorzy
31 USD, dzieci 24 USD;
rejsy 2,5 h: N 40 USD,
seniorzy 35 USD, dzieci
26 USD; przy zakupie na
stronie internetowej 5 USD
zniżki od każdego biletu

www.circleline42.com

Manhattan warto obejrzeć z każdej strony, również ze statków Circle Line, którymi można odbywać wycieczki dookoła wyspy. Trwają one 1–2,5 godz. Na krótszych trasach można podziwiać z daleka Midtown, Empire State Building, Lower Manhattan, Ellis Island i Statuę Wolności. Na dłuższych trasach dodatkowo siedzibę ONZ, most Brooklyński i Battery Park. Armator organizuje też specjalne rejsy dla dzieci, które trwają 75 min.

Na wybrzeżu warto pojawić się 45 min przed odpłynięciem statku, by wybrać dogodnie miejsce. Dobrze jest wcześniej zaopatrzyć się w kanapkę i wodę, ponieważ oferta barowa na statku jest droga i słabej jakości. Bilety na rozmaite rodzaje rejsów można rezerwować *on-line*.

25 The Cloisters

99 Margaret Corbin Dr.

A do 190th St.,
potem ok. 10 min
pieszo wzdłuż Margaret
Corbin Drive

wt.–czw., nd. 10.00–17.30,
pt., sb. 10.00–21.00;
zamknięte w Święto
Dziękczynienia, Boże
Narodzenie, Nowy Rok oraz
w pierwszy poniedziałek maja

(sugerowane, donacja)
N 25 USD, seniorzy (od 65
lat) 17 USD, dzieci poniżej
12 lat wstęp wolny

www.metmuseum.org/
visit/visit-the-cloisters

Mały klasztor położony na wzgórzu w Washington Heights w północnej części Manhattanu. W obrębie kompleksu zgromadzone elementy architektoniczne pochodzące z pięciu krucżganków klasztorów z XII–XV w. położonych w południowej Francji: z Saint-Michel-de-Cuxa, Saint-Guilhem-le-Désert, Bonnefont-en-Comminges, Trie-en-Bigorre i Froville. Sam budynek nie jest kopią konkretnego klasztoru, jednak jego pomieszczenia, pokoje i ogrody dokładnie odwzorowują oryginalne elementy średniowiecznych konwentów klauzurowych w Europie.

Zwiedzający Cloisters ma wrażenie, że z jednej z największych metropolii świata na moment przeniósł się do Europy. Budynek został otwarty dla zwiedzających w 1938 r. i stanowi oddział Metropolitan Museum of Art. Ekspozycja w krużgankach klasztoru obejmuje ponad 2 tys. dzieł sztuki. Wiele rzeźb w Cloisters pochodzi z kolekcji George'a Greya Barnarda, wybitnego amerykańskiego rzeźbiarza i zapalonego kolekcjonera sztuki średniowiecznej.

Wokół klasztoru rozciąga się rozległy **Fort Tryon Park**, pełen spacerowych ścieżek, kwiatowych rabat, drzew i krzewów oraz rozległych pagórków, które znakomicie nadają się na weekendowy piknik. Z ogrodów Cloisters rozciągają się wspaniałe widoki na rzekę Hudson, most oraz New Jersey.

Circle Line Sightseeing Cruises

© mikephoto | Shutterstock.com

The Cloisters

© Manuel Hurtado | Shutterstock.com

Kup książkę

99

Poleć książkę

NOWY JORK

26 Columbia University

6 D14

116th St. & Broadway1 do 116th St.<https://undergrad.admissions.columbia.edu/visit>

Uczelnię założono na mocy królewskiego aktu fundacyjnego z 31 października 1754 r. pod nazwą College of the Province of New York. W 1794 r. uniwersytet został przemianowany na cześć Krzysztofa Kolumba.

Uniwersytet Columbia należy do prestiżowej Ligi Bluszczowej (Ivy League), czyli czołówki elitarnych uczelni w USA. To piąty najstarszy amerykański uniwersytet. Studiuje na nim 29 tys. osób. Uczelnia przyznaje co roku ważną amerykańską nagrodę w dziedzinie dziennikarstwa, literatury i muzyki (Nagrodę Pulitzera). Ma własne wydawnictwo (Columbia University Press). Wśród absolwentów tej prestiżowej uczelni było trzech prezydentów Stanów Zjednoczonych, wielu wykładowców otrzymało Nagrodę Nobla.

Zwiedzanie kompleksu akademickiego najlepiej rozpocząć od budynku **Low Memorial Library**. To imponujący gmach, przed którym znajduje się pomnik Alma Mater autorstwa Daniela Chestera Frencha. Pod pomnikiem spotykali się studenci protestujący przeciwko wojnie w Wietnamie w 1968 r. Warto również udać się do **St. Paul's Chapel** z 1904 r., która jest specyficzną mieszanką renesansu, gotyku i elementów bizantyjskich.

Uniwersytet Columbia jest instytucją niezależną, wspieraną ze środków prywatnych. Od 1 lipca 2014 r., dzięki darowiznom polskich i polonijnych firm, instytucji i organizacji oraz hojności indywidualnych darczyńców na uniwersytecie została otwarta Polska Katedra, która kształci osoby zainteresowane studiami polsko-znanowymi.

27 Columbus Circle

14 J10

A, B, C, D do stacji 59th St.

To rondo na Manhattanie zostało zaprojektowane przez Williama P. Eno. W jego centrum znajduje się 21-metrowy pomnik Krzysztofa Kolumba autorstwa włoskiego rzeźbiarza Gaetano Russo. Został tam ustawiony w 1892 r. w 400. rocznicę dotarcia Kolumba do Ameryki.

Rondo znajduje się na przecięciu 8th Ave., Broadway, Central Park South (West 59th Street) i Central Park West i jest nazywane przez Polaków swojsko „cyrklem”. Wokół wznoszą się wieżowce największych koncernów medialnych oraz hotel. Columbus Circle jest miejscem, od którego oficjalnie mierzone są odległości z Nowego Jorku. Tutaj też zaczyna się Central Park.

Rondo często „występuje” w filmach (m.in. *Taksówkarz*, *Kevin sam w Nowym Jorku*, *Diabeł ubiera się u Prady*).

Columbia University

© Stocksnapper | Shutterstock.com

Columbus Circle

© Sean Pavone | Shutterstock.com

Kup książkę

101

Poleć książkę

NOWY JORK

Nowojorskie mosty

Brooklyn Bridge

Przerzucony przez rzekę East River legendarny most Brookliński, łączący dzielnice Brooklyn i Manhattan, jest obok Statuy Wolności drugim symbolem miasta. Jeden z najstarszych wiszących mostów świata stał się prawdziwą dumą nowojorczyków. Most przerzucony jest 41 m nad wodą, ma 1834 m długości (przeszło główne znajdujące się nad wodą ma 486 m) i 25 m szerokości, a jego całkowita waga wynosi 14 680 t. Konstruktorami byli John Roebling oraz jego syn Washington. Budowę mostu rozpoczęto w 1869 r., trwała ona 13 lat i pochłonęła 26 istnień ludzkich. Charakterystyczną cechą budowli są dominujące nad okolicznymi domami potężne pylony, z ogromnymi neogotycyckimi „katedralnymi portalami”.

Most otwarto dla pieszych 24 maja 1883 r. o godz. 2.00, dla samochodów

zaś – o godz. 5.00. Pierwszego dnia przeszło nim 150 300 osób (każda zapłaciła jednego centa). Obliczono, że w 1992 r. przez most przejechało ponad 100 tys. samochodów. Obecnie pokonuje go ponad 144 tys. pojazdów dziennie.

Do dziś most Brookliński jest inspiracją dla filmowców, malarzy, poetów i kompozytorów, a także jednym z obowiązkowych punktów na trasie zwiedzania dla wszystkich turystów odwiedzających Nowy Jork. Wzdłuż mostu biegnie podwyższony (3,5 m ponad jezdnią) pomost o szerokości 4,75 m, który umożliwia pieszym niezakłócone oglądanie panoramy Manhattanu, Brooklynu i rzeki. Most można zatem przejechać samochodem lub rowerem,

Brooklyn Bridge

© Jenny Lily | Shutterstock.com

Kup książkę

Poleć książkę

a także pokonać pieszo. We wszystkich przypadkach możemy podziwiać wspaniałe widoki na miasto po obu stronach East River. Po ok. półgodzinnym spacerze znajdziemy się w pełnej zabytkowych kamienic dzielnicy Brooklyn Heights.

Promenada dla pieszych od strony Manhattanu zaczyna się od skrzyżowania ulicy Tillary i Boerum Place. Na most można się dostać również dolnym wejściem od ulicy Washingtona.

Dojazd metrem: A, C do stacji High St.-Brooklyn Bridge lub 4, 5, 6, J, Z do stacji Brooklyn Bridge-City Hall.

George Washington Bridge

Idealny na spacer, jeśli ktoś chce zobaczyć urokliwą dolinę rzeki Hudson. Przez most, otwarty w 1931 r. i popularnie nazywany GWB, przebiega granica między stanami Nowy Jork i New Jersey. Podczas świąt, np. Labor Day, Memorial Day albo rocznic 11 września, pod pylonem od strony New Jersey zawieszana jest gigantyczna flaga amerykańska, największa w USA: ma 27 m długości i 18 m szerokości, waży 200 kg.

Każdego roku przez GWB, który liczy 1450 m długości ma 14 pasów ruchu, prze-

© Rudy Balazko | Shutterstock.com

George Washington Bridge

jeżdża ponad 100 mln pojazdów osobowych, ciężarowych i autobusów. By rozładować tłok, w 1962 r. dobudowano dolny pokład (co było bardziej opłacalne niż wznoszenie nowego mostu). Ale i tak poranne i wieczorne korki są torturą dla podróżujących, narzekających dodatkowo

Kup książkę

Poleć książkę

na wysokie opłaty za przejazd. Wejście na most, który jest otwarty dla pieszych od 6.00 do 23.59, znajduje się w pobliżu rogu 177th St. i Cabrini Blvd.

Kosciuszko Bridge

Łączy Brooklyn z Queens, na jego wieżach wiszą dwa orły: polski i amerykański. Nazywany jest Bridge of Terror ze względu na okropne korki. Według „Daily News” rocznie kierowcy spędzają na moście 705 godzin w porannych korkach i kolejne 816 godzin w wieczornych. Prowadzący pojazdy nienawidzą tego mostu i narzekają nawet na jego *ugly name* – dla przeciętnego Amerykanina wymowa słowa „Kosciuszko” to nie lada gimnastyka języka.

Żelazny most o długości 1835 m, wzniesiony w 1939 r., jest w fatalnym stanie i jedynym ratunkiem jest budowa nowego. Znalazły się na ten cel niebagatelne pieniądze, bo 555 mln USD z Federalnego Zarządu Autostrad i programu „New York

Works”, który ma tworzyć miejsca pracy. Nowy most Kościuszki będzie miał konstrukcję podwieszoną, po trzy pasy ruchu w każdą stronę i ścieżkę rowerowo-spacerową. Projektant zapowiada, że dzięki zmniejszeniu kąta nachylenia trasy jazdy ciężarowe będą mogły zachować stałą prędkość. Opóźnienia w godzinach szczytu mają się zmniejszyć o 65%. Postępy budowy nowego mostu można śledzić na portalu www.dot.ny.gov/kbridge, gdzie co miesiąc jest zamieszczany specjalny raport.

Manhattan Bridge

Łączy Brooklyn z Manhattanem. Otwarty w 1909 r., dwupoziomowy, wolny od opłat. Dolna kładka ma cztery pasy ruchu dla samochodów oraz dwa boczne tory dla pociągów. W 1940 r. dodano trzy pasy i obecnie jest ich siedem, cztery tory kolejowe oraz przejście dla pieszych i rowerzystów.

Williamsburg Bridge

© viche81 | Shutterstock.com

Kup książkę

Polak książkę

Verrazano-Narrows Bridge

Łączy Brooklyn ze Staten Island i jest płatny. Otwarty w 1964 r., dwupoziomowy, wiszący, z dwunastoma pasami ruchu, po sześć na każdym poziomie. Jego środkowe przęsło ma długość 1298 m (przez wiele lat była to najdłuższa tego rodzaju konstrukcja na świecie). Niestety wciąż, mimo licznych propozycji, nie zdecydowano się na budowę ścieżki dla pieszych lub rowerzystów. Most można pokonać samochodem albo autobusem: liniami S53, S79 lub S93. Raz do roku można się również po nim... przebiec – tu bowiem znajduje się punkt startowy słynnego nowojorskiego maratonu.

Williamsburg Bridge

Łączy Brooklyn z Manhattanem i jest wolny od opłat. Konstruowany i budowany w latach 1896–1903, przez następnych 21 lat cieszył się sławą najdłuższego mostu wiszącego na świecie (2227 m). W 1980 r. został wyremontowany, a 10 lat później zamieniono żeliwne schody od strony Manhattanu na rampę, która umożliwia wjazd na wózkach inwalidzkich. Dojazd metrem od strony Brooklynu: J, M, Z do Marcy Ave., od strony Manhattanu: J, M, Z do Essex St., F do Delancey St.

Manhattan Bridge

© dibrova | Shutterstock.com

Kup książkę

Pełec książkę

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

Przewodniki-Celowniki to nowatorskie publikacje turystyczne, opisujące najciekawsze miasta i regiony świata. Ich wyróżnikiem są dokładne mapy oraz zwięzłe, przygotowane w formie leksykonu i ilustrowane zdjęciami opisy atrakcji turystycznych.

Nowe przewodniki dają swobodę podczas zwiedzania, wolność i niezależność podczas wycieczek i podróży. Pozwalają w prosty sposób odnajdywać w terenie interesujące miejsca i identyfikować obiekty. Mapa, tekst i zdjęcia uzupełniają się i tworzą wzajemnie powiązaną całość, która sprawi, że samodzielna wędrowka po mieście stanie się prawdziwą przyjemnością!

Nowy Jork

Przewodnik-Celownik Nowy Jork to:

- Atlas Manhattanu 1:10 000
- Alfabetyczny leksykon 133 największych atrakcji turystycznych
- Ponad 120 kolorowych fotografii
- Zwięzłe informacje praktyczne
- Przejrzysty system odsyłaczy

... a wszystko po to, by w nieskrępowany sposób cieszyć się Nowym Jorkiem, bezbłądnie trafiać do wybranych przez siebie celów, ułożyć własny plan zwiedzania, poznać i zobaczyć największe atrakcje miasta.

Nr katalogowy: 25535

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

ISBN 978-83-283-0132-0

9 788328 301320 >

Sprawdź najnowsze promocje:

- <http://bezdroza.pl/promocje>
- Przewodniki najchętniej czytane:
- <http://bezdroza.pl/bestsellery>
- Zamów informator podróżniczy:
- <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 230 98 63

e-mail: bezdroza@bezdroza.pl

<http://bezdroza.pl>

Cena 32,90 zł